ادامه از صفحه ۱۴

کوچه هسته‌ای یک درداشت

آقای روحانی در گفت‌وگوی تلویزیونی اخیر خود گفت که هر کشوری می‌خواهد وارد ایران شود باید با قصد سرمایه‌گذاری بیاید. دست‌کم درمورد کشورهای موردبحث ما به نظر نمی‌رسد پاکستان کشوری باشد که شرایط سرمایه‌گذاری در ایران را داشته باشد. در مورد هند با توجه به اینکه گفتید یک هیأت اقتصادی به ایران آمده، چطور؟

در مورد پاکستان صحبت شما درست است. پاکستان یک کشور سرمایه‌دار نیست که بتواند سرمایه‌هایش را به خارج از کشور ببرد و سرمایه‌گذاری کند. خودش به‌شدت محتاج سرمایه است. در مورد این کشور باید طرح‌های اقتصادی متفاوتی داشته باشیم. این طرح‌ها می‌تواند تجارت یا سرمایه‌گذاری‌های مشترک در پروژه‌هایی باشد که سودش به هر دو طرف برسد. اما درحال‌حاضر هند میل به سرمایه‌گذاری در کشورهای دیگر را نشان داده و حتی در برخی از کشورهای اروپایی، از جمله انگلیس سرمایه‌گذاری می‌کند. هند با افزایش صادرات سرمایه‌های زیادی به دست می‌آورد و با سرمایه کار می‌کند. دوم اینکه هند در ۱۰، ۱۵ سال گذشته علاقه زیادی نشان داده که در حوزه‌های انرژی در کشورهای دارای منابع گازی و نفتی سرمایه‌گذاری کند. از جمله به ایران هم مراجعه کرده است. پروژه «فرزاد ب» که در دستور کارش است؛ سال‌هاست که دولت هند به‌دنبال آن بوده است. منتها بعد از جریان تحریم آن را زمین گذاشت. باوجود مذاکراتی که دولت آقای روحانی در ابتدای کار داشت، مبنی بر اینکه دولت هند تکلیف را روشن کند، جوابی نگرفت.

برای اینکه تصویری واقعی‌تر از هند و پاکستان به دست بیاوریم، آنها را دارای چه ویژگی‌هایی می‌دانید؟

به‌طور جداگانه به هند و پاکستان می‌پردازم. چراکه باوجود تاریخ به‌هم‌پیوسته آنها، تعاریف آن دو درحال‌حاضر با همدیگر فرق دارد. هند الان خود را بزرگ‌ترین دموکراسی دنیا می‌داند. یک میلیارد و ۲۰۰، ۳۰۰ میلیون نفر جمعیت دارد که در نظام حزبی و انتخابات، دولت‌های منطقه‌ای، محلی و ملی خود را انتخاب می‌کنند. آزادی زیادی وجود دارد؛ آزادی بیان، آزادی عقیده، آزادی احزاب، آزادی رسانه‌ها و داشتن ۷۰۰، ۸۰۰ کانال تلویزیونی که نشانه فعالیت جدی این کشور است. مثلا در یک شب حدود ۱۰۰ یا ۲۰۰ کانال مسائل سیاسی و میزگردهای سیاسی دارند. یعنی کارکرد اطلاع‌رسانی دارد نه اینکه فقط سرگرم‌کننده باشد. بعد از دموکراسی، شاخصه دوم، توسعه اقتصادی است. هند برنامه اقتصادی خوبی طراحی کرده و به‌سرعت جلو می‌رود. سوم اینکه این کشور، فرهنگ خودش را فراموش نکرده است. فرهنگ هندی، فرهنگی است که مردم هند به آن وابسته هستند و آن را حفظ می‌کنند. هر جای دنیا بروند غذا، لباس، رنگ‌ها و مراسم خودشان را دارند و افتخار هم می‌کنند. چهارم، به نظر من تسامح و مدارا است. من هند را به‌عنوان جامعه‌ای می‌دانم که تسامح و مدارا در آن به‌شدت بالاست. کشوری با این‌همه تنوع و تکثر قومی، زبانی، آب و هوا، ایده‌های مختلف و اینکه حزب کمونیست در آنجا فعال است و این حزب در بنگال غربی به مدت ۴۰،۳۰ سال سر کار بوده است ولی درعین‌حال، در کنار هم به‌خوبی زندگی می‌کنند. اینکه در این کشور بیشتر از ۸۰ درصد افراد هندو هستند، اما در یک مقطع رئیس‌جمهور آن مسلمان است، نخست‌وزیر سیک است، فرمانده کل قوا سیک است و رئیس بزرگ‌ترین حزب آن، سونیا گاندی، مسیحی است و امنیت خود را دارد، نشان‌دهنده این است که آنها به فهم واقعی مدارا رسیده‌اند و می‌توانند در کنار هم زندگی کنند و به همدیگر احترام بگذارند. البته نباید فراموش کرد که در هر جامعه‌ای، آن‌هم جامعه یک‌میلیاردو ۳۰۰ میلیونی، اتفاقاتی هم ممکن است بیفتد و درگیری‌هایی هم پیش بیاید. ولی در این ابعاد تنوع، شاهد ازهم‌پاشیدگی نیستید و به‌جای آن، شاهد حرکت‌های آزاد اجتماعی و سیاسی در همه جا و انتقاد از حکومت در تمام رده‌ها هستید و هر کسی می‌تواند نظر خودش را بیان کند.

پاکستان چطور؟

باید بگویم پاکستان متأسفانه به‌دلیل مشکلات اقتصادی شرایط خوبی ندارد. باید اضافه کنم که متأسفانه در طول سالیان گذشته، دولت‌های کودتایی در این کشور باعث شده‌اند که سهم و حقوق مردم از تعیین سرنوشت به حداقل خود برسد. مسئله دیگر این است که متأسفانه، مجموعه‌ای از سیاسیون که شاید صد یا هزار خانوار باشند، آلودگی‌های زیادی اعم از فساد یا ارتشا دارند. مردم خوب پاکستان ناخواسته از این عوامل، صدمه می‌بینند و شرایط زندگی خوبی ندارند. در آنجا توسعه نامتوازن را مشاهده می‌کنیم. در پاکستان وضعیت نابسامانی حاکم است که نیاز به مدیریت مرکزی و برنامه‌ریزی قوی و فارغ از فساد و ارتشا دارد که این کشور را اداره کند. به همین خاطر است که بعضی مواقع، توسط برخی تحلیلگران، یک کودتای نظامی در آنجا توجیه می‌شود. اما این خودش درد بزرگ‌تری است؛ چراکه اگر قرار بود کودتا و نظامیان مسئله‌ای را حل کنند، با همان کودتای اول مشکلات حل شده بود. تردیدی نیست که مشکلات بعدی، در این کشور و برخی کشورهای مشابه به این دلیل است که دست آلوده نظامیان در مسائل سیاسی و اقتصادی است. این باعث می‌شود مراکز انباشت قدرت بدون نظارت ایجاد شود. جامعه دیگر نمی‌تواند در راه سالم به پیش برود؛ این درد محدود به پاکستان نیست.

حمایت نخبگان ایرانی و آمریکایی از توافق هسته‌ای

شرق: هم‌زمان با ادامه بحث رد یا تأیید توافق هسته‌ای ایران توسط کنگره آمریکا، گروهی از ایرانی-آمریکایی‌های سرشناس در حوزه‌های مختلف در کمپینی خواستار حمایت از دیپلماسی با ایران شده‌اند. این گروه از ایرانی-آمریکایی‌ها با امضای نامه حمایت از دیپلماسی با ایران بر جنبه‌های مردمی و نه سیاسی این کمپین تأکید دارند. در میان امضاکنندگان این نامه، نام کسانی چون «ولی نصر»، مشاور باراک اوباما، استاد دانشگاه، متفکر سیاسی و مفسر مسائل بین‌المللی، «انوشه انصاری»، کاوشگر و رئیس انجمن گردانندگان شرکت فناوری ارتباط از راه دور (TTI)، امید کردستانی‌تاجر، مشاور ارشد در شرکت اینترنتی گوگل و مدیر غیراجرائی در شرکت مخابراتی وودافون و بسیاری از افراد سرشناس در حوزه‌های سیاست، علم، تکنولوژی، کارآفرینی و هنر به چشم می‌خورند. این نامه برای نشر در شبکه‌های اجتماعی و ارسال برای سیاست‌مداران آمریکایی در وب‌سایت www.supportpeace.org قرار داده شده است. چندی پیش نیز ۲۹ نفر از دانشمندان طراز اول آمریکایی شامل برندگان جایزه نوبل، سازندگان قدیمی سلاح‌های هسته‌ای و عده‌ای از مشاوران علمی سابق کاخ سفید، در نامه‌ای به اوباما توافق هسته‌ای با ایران را ستایش کردند و آن را «مبتکرانه و متقاعدکننده» خواندند. این نامه از سوی برخی از عالم‌ترین متخصصان جهان در حوزه‌های سلاح‌های هسته‌ای و کنترل تسلیحات در حالی به کاخ سفید ارسال شد که اولین امضای زیر این نامه متعلق به ریچارد.ال.گاروین است؛ فیزیک‌دانی که به طراحی اولین بمب هیدروژنی جهان کمک کرده و مدت‌هاست که به واشنگتن در مورد سلاح‌های هسته‌ای و کنترل تسلیحات مشاوره می‌دهد. او در میان آخرین بازماندگان طراحان هسته‌ای در عصر اتم است. امضاکننده دیگر نامه زیگفرید. اس.هِکر است که درحال‌حاضر پروفسور دانشگاه استنفورد بوده و کسی است که بین سال‌های ۱۹۸۶ تا ۱۹۹۷ آزمایشگاه سلاح‌های لوس‌آلاموس در نیومکزیکو، تولدگاه بمب هسته‌ای، را مدیریت کرده است. این تأسیسات طرح‌های اکثر سلاح‌هایی که اکنون در زرادخانه هسته‌ای آمریکا انبار شده‌اند را فراهم آورده است. در میان سایر افرادی که نامه را امضا کرده‌اند، نام فریمن دیسون از برینسون، سیدنی دِرِل از استانفورد و راش. دی.هالت، فیزیک‌دان و عضو سابق کنگره که اکنون انجمن آمریکایی برای پیشرفت علم، بزرگ‌ترین انجمن علمی عمومی جهان، را رهبری می‌کند به چشم می‌خورد. بیشتر این ۲۹ نفری که نامه را امضا کرده‌اند، فیزیک‌دان هستند و بیشتر آنها دارای اجازه عبوری هستند که دولت آمریکا به آن مجوز «کیو» نام داده است؛ این مجوز به یک طبقه‌بندی مخصوص از اطلاعات سری، اجازه دسترسی می‌دهد که در رابطه با طراحی سلاح هسته‌ای معنی می‌یابد، این طبقه‌بندی اطلاعات سری برابر است با داشتن مجوز در امور امنیتی بسیار سری نظامی.

تظاهرات یهودیان ضدصهیونیست علیه مخالفان توافق هسته‌ای

شرق: مخالفت تعدادی از سناتورهای کنگره آمریکا با توافق هسته‌ای ایران با اعتراض یهودیان ضدصهیونیست روبه‌رو شده است. روز سه‌شنبه، ۲۰ مرداد، منابع خبری آمریکا گزارش دادند که شماری از اعضای سازمان «ناتوری کارتا» مشهور به «اتحاد یهودیان ضدصهیونیسم» که یک انجمن طرفدار صلح در آمریکاست، اظهارات اخیر سناتور چاک شومر، عضو مجلس سنا از ایالت نیویورک، در مخالفت با توافق هسته‌ای ایران را محکوم کردند. سناتور شومر یهودی و عضو حزب دموکرات - حزب باراک اوباما - است و هفته پیش گفت که پس از بررسی توافق اخیر گروه ۱+۵ با ایران، به این نتیجه رسیده که با وجود حمایت رئیس‌جمهوری از این توافق، در رأی‌گیری سنا در کنار مخالفان این توافق خواهد بود. به گزارش بی‌بی‌سی، تظاهرکنندگان عضو «ناتوری کارتا» با حمل پلاکاردهایی، مخالفان توافق هسته‌ای را متهم کردند که در صدد ایجاد مانع در برابر صلح جهانی هستند و گفتند که سناتور شومر و سایر اعضای کنگره نباید تحت تأثیر صهیونیسم یا هراس از اتهام یهودی‌ستیزی با این توافق مخالفت کنند. در پلاکارد دیگری نیز نوشته شده بود که یهودیان توراتی واقعی، تلاش صهیونیستی برای ممانعت از تحقق صلح جهانی و رفتار مذموم آنان با باراک اوباما را محکوم می‌کنند. اعضای سازمان ناتوری کارتا خود را تابع واقعی متن کتاب مقدس یهودیان می‌دانند و معتقدند که دولت یهود تنها باید توسط مسیح موعود یهودیان در سرزمین مقدس تأسیس شود و در نتیجه، ایجاد اسرائیل خلاف شرع و غیرقابل‌قبول است. علاوه‌بر گروه ناتوری کارتا، اعضای گروه «اقدام صلح‌آمیز ایالت نیویورک» نیز علیه موضع سناتور شومر تظاهرات کردند. تظاهرکنندگان این سناتور دموکرات را متهم می‌کردند که به‌جای حراست از منافع ایالات متحده، از مواضع رژیم اسرائیل پیروی می‌کند.

به گزارش رسانه‌های محلی، گروهی از طرفداران سناتور شومر نیز در همین محل تجمع کرده بودند و به شعارهای مخالفان او پاسخ می‌دادند و بین دو طرف جدال لفظی درگرفته بود. نمایندگان کنگره آمریکا تا ۱۷ سپتامبر، یک‌ماه‌و ۱۰ روز دیگر فرصت دارند تا با تصویب طرحی در مخالفت با توافق گروه ۱+۵ و ایران، مانع از آن شوند که دولت آمریکا تحریم‌هایی را که براساس مصوبات کنگره علیه ایران وضع شده، لغو کند. حزب جمهوری‌خواه اکثریت کرسی‌ها را در سنا و مجلس نمایندگان کنگره آمریکا در دست دارد و در صورت حمایت تمامی نمایندگان این حزب در کنگره، به سادگی می‌تواند طرح مخالفت با توافق را تصویب کند. اما رئیس‌جمهوری آمریکا پیش‌تر هشدار داده بود که با استفاده از اختیارات قانونی خود، چنین مصوبه‌ای را وتو خواهد کرد. درعین‌حال، در صورتی‌که دوسوم از نمایندگان هر دو مجلس کنگره با وتوی رئیس‌جمهوری مخالفت کنند، این مصوبه لازم‌الاجرا خواهد بود. به این ترتیب، همکاری شماری از نمایندگان دموکرات برای لغو وتوی رئیس‌جمهوری لازم است. تحریم‌های یک‌جانبه ایالات متحده علیه ایران براساس قوانین مصوب کنگره وضع شده اما در این مصوبات، به رئیس‌جمهوری اختیار داده شده است تا این تحریم‌ها را تمدید کند یا به حالت تعلیق درآورد. کنگره در نظر دارد با تصویب طرح مخالفت با توافق‌نامه، مانع از آن شود که رئیس‌جمهوری از اختیارات خود برای لغو یا عدم تمدید تحریم‌ها استفاده کند.

در پی اعلام دستیابی ایران و گروه ۱+۵ به توافق هسته‌ای، بنیامین نتانیاهو، نخست‌وزیر رژیم اسرائیل، تلاش گسترده‌ای را برای قانع‌کردن افکار عمومی و نمایندگان کنگره آمریکا به مخالفت با این توافق آغاز کرد. نتانیاهو مدعی است ایران آشکارا هدف خود را محو اسرائیل اعلام کرده و در صورتی که به تسلیحات هسته‌ای دست یابد، موجودیت اسرائیل به خطر خواهد افتاد. او ادعا می‌کند که توافق هسته‌ای مانع از ساخت اسلحه اتمی توسط ایران نمی‌شود. این در حالی است که ایران بارها تأکید کرده با توجه به فتوای مقام معظم رهبری، ساخت و استفاده از سلاح‌های هسته‌ای حرام است و برنامه هسته‌ای ایران تنها با اهداف صلح‌آمیز پیگیری می‌شود.

مخالفت عراقچی با تصویب «برجام» در مجلس

شرق: دو روز بعد از آنکه اعلام شد رئیس مجلس به دولت اعلام کرده برجام در قالب لایحه به مجلس فرستاده شود، عباس عراقچی، معاون امور حقوقی و بین‌الملل وزارت امورخارجه در یک برنامه زنده تلویزیونی بار دیگر بر مخالفت با تصویب برجام در مجلس پافشاری کرد. عراقچی در گفت‌وگوی تلفنی با برنامه گفت‌وگوی ویژه خبری شبکه دو سیما با مطرح کردن این سؤال که آیا اساسا برجام به تصویب مجلس نیاز دارد یا خیر، گفت: «اگرچه طبق اصل ۷۷ قانون اساسی همه موافقت‌نامه‌ها و معاهدات بین‌المللی باید به تصویب مجلس شورای اسلامی برسد اما برجام برنامه اقدام مشترک است که دو طرف به صورت داوطلبانه اجرا می‌کنند. در قانون اساسی هم اشاره شده که اگر موضوعی در حیطه اختیارات شورای عالی امنیت ملی قرار گیرد آن موضوع از حیطه اختیارات مجلس خارج می‌شود و در ۱۲ سال گذشته موضوع هسته‌ای کشورمان در اختیار شورای عالی امنیت ملی بوده است. به اعتقاد ما برجام نیاز به مصوبه مجلس ندارد».عراقچی با اشاره به اینکه بررسی این موضوع از دیدگاه سیاسی با دیدگاه حقوقی متفاوت است، افزود: «از نظر سیاسی، وزارت امورخارجه معتقد است برای حفظ منافع ملی کشور صلاح نیست که برجام در مجلس به تصویب برسد؛ چراکه هیچ‌کدام از کشورهای ۱+۵ آن را در پارلمان‌های کشورهایشان به تصویب نمی‌رسانند». او با اشاره به بررسی برجام در کنگره آمریکا گفت: «مباحثی که در کنگره آمریکا مطرح می‌شود برای ردکردن برجام است و نه تصویب آن. آیا صلاح است در حالی که طرف مقابل چنین کاری نمی‌کند مجلس برجام را برای دولت لازم‌الاجرا و آن را تبدیل به قانون کند؟ از نظر وزارت امورخارجه این اقدام به مصلحت نیست؛ زیرا با اقدامات طرف مقابل تناظر ندارد. اگر مقرر شود که برجام در مجلس و شورای عالی امنیت ملی حتما به تصویب برسد، باید توافق در کلیات برجام باشد، زیرا نمی‌شود جایی از آن را تغییر داد».

عراقچی در شرایطی این مواضع را اتخاذ کرده که در یک هفته گذشته چهره‌هایی نظیر علی لاریجانی و دیگر حامیان اصولگرای دولت در مجلس هم در روزهای گذشته از لزوم ارائه برجام در قالب لایحه به مجلس سخن گفته‌اند. روز دوشنبه هم در جلسه علنی مجلس، ابوترابی‌فرد که ریاست جلسه را برعهده داشت از ارائه برجام در قالب لایحه به مجلس البته بعد از بررسی در شورای‌عالی امنیت ملی خبر داده بود. پیش از این هم چهره‌هایی نظیر احمد توکلی از لزوم تصویب برجام در مجلس دفاع می‌کردند و در این میان وجه مشترک همه اظهارات این بوده که مجلس اختیار ورود به مواد و جزئیات برجام را ندارد و فقط می‌تواند به کلیات آن بله یا خیر بگوید. سخنان اخیر عراقچی هم بر همین نکته تأکید دارد و تنها نکته جدیدی که در آن وجود دارد این است که درصورت تصویب برجام در مجلس، اجرای آن در شرایطی برای دولت الزام‌آور می‌شود که دولت‌های طرف مقابل چنین الزامی را دارند.

نوذر شفیعی، سخنگوی کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس نیز که در برنامه گفت‌وگوی ویژه خبری حضور داشت، دراین‌باره و در ادامه سخنان عراقچی گفت: «اگر ما در مجلس برجام را تصویب و تبدیل به قانون کردیم، این قانون لازم‌الاجرا می‌شود درحالی‌که طرف‌های مقابل چنین الزامی ندارند. بعد از تصویب برجام و تبدیل آن به قانون اگر طرف‌های مقابل از اجرای آن سر باز زدند، آن وقت باید دوباره در مجلس قانونی تصویب کنیم و آن را رد کنیم». سخنگوی کمیسیون امنیت ملی مجلس با بیان اینکه برجام یک برنامه مشترک است و توافق‌نامه نیست و در قطع‌نامه ۵۹۸ هم مجلس شورای اسلامی ورود نکرد، افزود: «هر چه در مجلس بررسی می‌شود یا طرح است یا لایحه، درحالی‌که برجام هیچ‌کدام از این عناوین را ندارد و اگر دولت بخواهد آن را تبدیل به قانون کند، باید برجام را به صورت لایحه به مجلس ارائه کند. در هر صورت برجام در مجلس رأی می‌آورد اما نگرانی این است که یک امر داوطلبانه را نباید تبدیل به قانون و لازم‌الاجرا کنیم. بگذاریم کنگره آمریکا برجام را رد کند تا مسئولیت عدم‌اجرای آن به عهده جمهوری اسلامی ایران نباشد».

نکته

از نظر سیاسی، وزارت امورخارجه معتقد است برای حفظ منافع ملی کشور صلاح نیست که برجام در مجلس به تصویب برسد؛ چراکه هیچ‌کدام از کشورهای ۱+۵ آن را در پارلمان‌های کشورهایشان به تصویب نمی‌رسانند

روزنه

اوباما:

افراط‌گرایان در ایران و آمریکا جنبش مشترک دارند

• رئیس‌جمهوری آمریکا در یک کنفرانس خبری آنلاین در پاسخ‌گویی به سؤالات مردم از سراسر جهان به دفاع از توافق‌نامه هسته‌ای ایران پرداخت و گفت: «ایران کشوری کهن و دارای مردمانی پرذوق، مستعد و باهوش است». به گزارش ایرنا به نقل از وب‌سایت رسانه‌ای «مایک»، اوباما در این مصاحبه به دفاع از توافق‌نامه تاریخی به‌دست‌آمده و پاسخ به سؤالات تصویری مردم از سراسر جهان پرداخت. او در سخنان آغازین خود گفت: در زمان حمله به عراق احساس می‌شد جنگ گزینه درستی است و مردم در این مورد وارد بحث نشدند، ولی پس از حمله به عراق و واردشدن به بغداد و شروع هرج‌ومرج‌ها بود که مردم کشور متوجه شدند آمریکا با حمله به عراق یک اشتباه استراتژیک بزرگی مرتکب شده است. او خطاب به مردم آمریکا گفت: حالا وقت واردشدن به بحث است نه پس از اینکه تصمیم‌ها گرفته شد. باراک اوباما، در پاسخ به سؤال یک خانم ایرانی که گفت آقای رئیس‌جمهور، شما از صلح حرف می‌زدید و به آن هم رسیدید، ولی ما مردم ایران به‌خاطر تحریم‌های شدید اعمال‌شده از سوی شما هزینه بالایی را متقبل شدیم، آیا شما فکر نمی‌کردید بدون فشار بر مردم ایران نیز راه‌های دیگری هم وجود داشت که به توافق دست پیدا کنید؟ گفت: متأسفانه راه بهتری نداشتیم. او در ادامه افزود: ایران کشوری کهن و پرذوق و دارای مردمانی بسیار مستعد و باهوش است و من برای این مردم بهترین آرزوها را دارم. اوباما بار دیگر تأکید کرد: افراط‌گرایان مخالف توافق‌نامه در ایران، با مخالفان توافق‌نامه در آمریکا جنبشی مشترک تشکیل داده‌اند. او گفت: تعاملات آمریکا با اسرائیل عمیق است و به این خاطر وقتی اسرائیل با چیزی مخالفت می‌کند، برخی دموکرات‌ها، همانند جمهوری‌خواهان به آن توجه نشان می‌دهند، ولی تفاوت در اینجاست که سناتورهای دموکرات با صرف وقت برای خواندن طرح و گوش‌دادن به بحث تصمیم می‌گیرند ولی بخش اعظمی از جمهوری‌خواهان پیش از خشک‌شدن توافق‌نامه یا حتی انتشار آن، مخالفت خود را اعلام می‌کنند. اوباما این رویکرد مخالفان را دلیلی بر میزان تأثیرپذیری آنها از جناح‌بازی ایدئولوژی به‌جای بازبینی و بررسی توافق‌نامه عنوان کرد.